

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

રાજકુમાર

વી.

સરદારલાલ

જાન્યુઆરી ૨૦, ૨૦૦૪

[માનનીય ન્યાયમુર્તી શ્રી આર.સી. લાહોટી અને માનનીય ન્યાયમુર્તી શ્રી અશોક ભાણ]

સિવિલ પ્રોસીજર કોડ, ૧૯૦૮-ઓર્ડર ૯ નિયમ ૧૩, ઓર્ડર ૨૨ નિયમ ૧૦ અને કલમ ૧૪૬-સંપત્તિની ટ્રાન્સફર પર પેવિંગ દાવો-ટ્રાન્સફર કરનાર સામે એક્સ-પાર્ટીથી દાવો-ટ્રાન્સફર કરનાર દ્વારા નહીં પરંતુ જે વ્યક્તિ હાજર ન થયો હોય અથવા જે વ્યક્તિને રેકૉર્ડ પર તરત જ લાવવામાં ન આવ્યો હોય તેના દ્વારા હુકમનામું રદ કરવું-ની જાળવણી-હોલ્ડ:આવી વ્યક્તિ લિસ પેન ડેન્સ ટ્રાન્સફરી હોવા છતાં, ઓર્ડર ૨૨ નિયમ જે.ઓ. હેઠળ રેકૉર્ડ પર લાવવામાં ન આવી હોય તો પણ, તેના ટ્રાન્સફર-પ્રતિવાદી વિરુદ્ધ દાખલામાં પસાર કરાયેલ હુકમને રદ કરવા માટે ઓર્ડર ૯ નિયમ ૧૩ હેઠળ અરજી કરવા માટે હકદાર છે. ખાસ કરીને કલમ ૧૪૬ ને ધ્યાનમાં રાખીને, ટ્રાન્સફર-પ્રતિવાદીના સ્થાને પગ મૂકનાર વ્યક્તિને એક્સ-પાર્ટી હુકમને રદ કરવા માટે અરજી કરવાથી બાકાત રાખવા માટે ઓર્ડર ૯ નિયમ ૧૩ હેઠળ 'તે' શબ્દનો કડક અને પ્રતિબંધિત અર્થઘટન કરવાનો નથી.

મહત્તમ:

ઉટ લિટે પેન્ડેન્ટે નિહિલ ઇનોવેટર-એક્સપ્રેસિસ ડોક્ટ્રિન ઓફ લિસ પેન્ડેન્સ-ટ્રાન્સફર ઓફ પ્રોપર્ટી એક્ટ. ૧૮૮૨ કલમ ૫૨.

સ્થાવર મિલકત સંબંધિત મુકદ્દમાની પેન્ડન્સી દરમિયાન, સામાવાળા નંબર ૪ એ સામાવાળા નંબર ૨ અને ૩-સામાવાળાઓ પાસેથી રજિસ્ટર્ડ વેચાણ ખત દ્વારા મુકદ્દમાની મિલકત ખરીદી હતી.સામાવાળા નંબર ૪ને મુકદ્દમાની પેન્ડન્સીની જાણ નહોતી.સામાવાળા નંબર ૨ અને ૩ સામે એકતરફી દાવો કરવામાં આવ્યો હતો.સામાવાળા નંબર ૪ એ હુકમ ૯ નિયમ ૧૩ સીપીસી હેઠળ હુકમને બાજુ પર રાખવા માટે અરજી દાખલ કરી હતી, હુકમ ૨૨ નિયમ ૧૦ હેઠળ રેકૉર્ડ પર લાવવા માટે અને અરજી દાખલ કરવામાં વિલંબને માફ કરવા માટે પણ વિનંતી કરી હતી.ટ્રાયલ કોર્ટે વિલંબને માફ કર્યો હતો અને અરજીને મંજૂરી આપી હતી કે હુકમને બાજુ પર રાખવા માટે પૂરતું કારણ આપવામાં આવ્યું હતું.

અપીલકર્તાએ એવો દાવો કરીને નાગરિક સુધારણા દાખલ કરી હતી કે ઓર્ડર ૯ નિયમ ૧૩ હેઠળ અરજી માત્ર પ્રતિવાદી દ્વારા જ દાખલ કરી શકાય છે.હાઈકોર્ટે તેને ફગાવી દીધી હતી.તેથી હાલની અપીલ.અપીલકર્તાએ દલીલ કરી હતી કે સીપીસીના ઓર્ડર ૯ નિયમ ૧૩ હેઠળ અરજી ફક્ત સામાવાળા દ્વારા જ દાખલ કરી શકાય છે; અને સામાવાળા નંબર ૪ ટ્રાન્સફરી પેન્ડન્ટ લાઈટ છે અને રેકૉર્ડ પર લાવવા માટે ઓર્ડર ૨૨ નિયમ ૧૦ હેઠળ તાત્કાલિક પગલાં ન લીધા હોવાથી, તે દાવોના પરિણામથી બંધાયેલો છે અને તેના

વિકેતાઓ વિરુદ્ધ પસાર કરાયેલા પ્રતિકૂળ હુકમના પરિણામો ભોગવવા જોઈએ, જેમણે ભૂતપૂર્વ પેઆરટીઈ હુકમને પડકારવાનું પસંદ કર્યું નથી.

અપીલને ફગાવી દેતાં, કોર્ટે

ઠેરવ્યુ કે:૧.૧ચુટ લાઈટ પેન્ડન્ટ નિહિલ ઈનોવેટર- મુકદ્દમા દરમિયાન કંઈ નવું રજૂ ન કરવું જોઈએ- એ સૂત્રમાં વ્યક્ત કરાયેલ લિસ પેન્ડન્સનો સિદ્ધાંત, મિલકત ટ્રાન્સફર એક્ટ, ૧૮૮૨ની કલમ ૫૨માં કાયદાકીય રીતે સામેલ કરવામાં આવ્યો છે.[૮૪૧-એચ; ૮૪૨-એ]

૧.૨ મુકદ્દમા દરમિયાન મિલકતનો ઉપયોગ કરીને, પ્રતિવાદી, હુકમનામાના ફળથી વાદીને વંચિત રાખવાનું સાહસ કરી શકતો નથી. કોઈપણ દાવાની પેન્ડન્સી દરમિયાન કોઈ પણ હિતની સોંપણી, સર્જન અથવા હસ્તાંતરણના કિસ્સામાં, ઓર્ડર ૨૨ નિયમ ૧૦ સીપીસી દાવાની સુનાવણી કરતી કોર્ટને જે વ્યક્તિમાં અથવા જેના પર આવું હિત આવે છે અથવા રેકૉર્ડ પર લાવવા માટે હસ્તાંતરિત થાય છે, તેને રજા આપવા માટે વિવેકબુદ્ધિ આપે છે.લિસ પેન્ડેન્સ ટ્રાન્સફરીને રેકૉર્ડ પર લાવવું એ અધિકાર તરીકે નહીં પરંતુ કોર્ટના વિવેકબુદ્ધિથી છે.પ્રતિવાદી પાસેથી લિસ પેન્ડન્સ ટ્રાન્સફરી, જો કે દાવોમાં પક્ષ તરીકે ગોઠવવામાં આવ્યો નથી, તેમ છતાં પ્રતિવાદી હેઠળ દાવો કરનાર વ્યક્તિ છે અને હુકમનામાથી બંધાયેલો રહે છે.કાયદાના આ સિદ્ધાંતને ઓર્ડર ૨૧ના નિયમ ૧૬ દ્વારા જુદા જુદા પરિપ્રેક્ષ્યમાં માન્યતા આપવામાં આવી છે, જેમાં વાસ્તવિક હસ્તાંતરણ અથવા સોંપણી અથવા વાદી-ડિકી-ધારક દ્વારા કાયદાની કામગીરી દ્વારા કરવામાં આવે છે.હસ્તાંતરિત કરનાર વ્યક્તિ જે કોર્ટે તેને પસાર કર્યો હોય તે હુકમનામાના અમલ માટે અરજી કરી શકે છે અને હુકમનામા એ જ રીતે અને એ જ શરતોને આધીન અમલ માટે ઉપલબ્ધ થશે, જેમ કે જો અરજી હુકમનામા ધારક દ્વારા કરવામાં

આવી હોય.વધુમાં, નિયમ ૧૬ ના ખુલાસામાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે કલમ ૧૪૬ સીપીસી ની કામગીરી ઓર્ડર ૨૧ નિયમ ૧૬ સીપીસી થી સ્વતંત્ર રીતે ચાલવા દેવામાં આવે છે.
[૮૪૨-એ-સી; ૮૪૨-જી-એચ; ૮૪૩-એ]

૧.૩.ટ્રાન્સફરી પેન્ડન્ટ લાઈટને કાયદાની નજરમાં ચુકાદાના દેવાદારના હિતમાં પ્રતિનિધિ તરીકે ગણવામાં આવે છે અને ચુકાદાના દેવાદાર વિરુદ્ધ પસાર કરાયેલા હુકમનામાથી બંધાયેલું ગણવામાં આવે છે, જો કે પ્રતિવાદીએ તેના વિરોધી અને તેના દ્વારા કરવામાં આવેલા ટ્રાન્સફરની કોર્ટને જાણ કરીને ટ્રાન્સફરીને રેકૉર્ડ પર લાવવાનું પસંદ કર્યું નથી અથવા ટ્રાન્સફરીએ ઓર્ડર ૨૨ નિયમ ૧૦ સીપીસીનો આશરો લઈને રેકૉર્ડ પર આવવાનું પસંદ કર્યું નથી. વધુમાં, પ્રતિવાદી વિરુદ્ધ પસાર કરાયેલ હુકમનામું પ્રતિવાદી-ચુકાદાના દેવાદારના ટ્રાન્સફરી અથવા સોંપણીદાર સામે અમલ માટે ઉપલબ્ધ છે અને આવા ટ્રાન્સફર અથવા સોંપણી હુકમનામું પસાર થયા પછી અથવા કોર્ટની નોટિસ અથવા મંજૂરી વિના હુકમનામું પસાર થયા પહેલાં કરવામાં આવી છે કે કેમ તેનાથી કોઈ ફરક પડતો નથી.[૮૪૩-બી-સી]

૧.૪.જે વ્યક્તિ હુકમના અમલ માટે કાર્યવાહી કરવા માટે જવાબદાર છે અથવા હુકમ સામે અપીલ દાખલ કરી શકે છે, જો કે તે દાવો અથવા હુકમના પક્ષકાર નથી, તો પણ તે વ્યક્તિ સામે પસાર કરાયેલા એકતરફી હુકમને રદ કરવા માટે અરજી કરવા માટે લોકસ સ્ટેન્ડી ધરાવે છે, જેની જગ્યાએ તેણે પગ મૂક્યો છે.સીપીસીના આદેશ ૯ ના નિયમ ૧૩ માં ઉપયોગમાં લેવાતા અભિવ્યક્તિમાં કે 'કોઈપણ કિસ્સામાં જેમાં પ્રતિવાદી વિરુદ્ધ એકતરફી હુકમ પસાર કરવામાં આવે છે, તે તેને બાજુ પર રાખવા માટે આદેશ માટે અરજી કરી શકે છે' શબ્દ 'તે' નો

અર્થ એટલી કઠોરતાથી અને એટલી મર્યાદિત રીતે કરી શકાતો નથી કે જે વ્યક્તિએ પ્રતિવાદીનાસ્થાને પગ મૂક્યો છે, તેને સીપીસીની કલમ ૧૪૬ ની હાજરીમાં ખાસ કરીને એકતરફી હુકમને બાજુ પર રાખવા માટે અરજી કરવાથી બાકાત રાખે. [૮૪૪-F-G]

૨. આ તત્કાલીન કેસમાં સામાવાળા નંબર ૪- લિસ પેન્ડન્સ ટ્રાન્સફરી, જોકે સીપીસીના આદેશ ૨૨ નિયમ જે.ઓ. હેઠળ રેકૉર્ડ પર લાવવામાં આવ્યો નથી, તે તેના ટ્રાન્સફર-મુકદ્દમામાં સામાવાળા વિરુદ્ધ પસાર કરાયેલ હુકમને રદ કરવા માટે આદેશ ૯ નિયમ ૧૩ હેઠળ અરજી કરવા માટે હકદાર છે.સીપીસીના આદેશ ૯ નિયમ ૧૩ હેઠળ હુકમને બાજુ પર રાખવા અને મર્યાદા અધિનિયમની કલમ ૫ હેઠળ વિલંબને માફ કરવા માટે પૂરતા કારણની ઉપલબ્ધતાની વાત કરીએ તો, સામાવાળા નંબર ૪ ની તરફેણમાં તારણ તથ્યાત્મક અને સારી રીતે તર્કબદ્ધ છે.તેથી, ઓર્ડર ૯ નિયમ ૧૩ સી.પી.સી. હેઠળ અરજી જાળવી રાખવા માટે સામાવાળા નંબર ૪ ના લોકસ સ્લેન્ડી સામેનો હુમલો નિષ્ફળ જાય છે.[૮૪૫-સી-ડી]

સુરજીલ સિંહ અને અન્યો અન્ય વિ.હરબંસ સિંહ અને અન્યો અન્ય, [૧૯૯૫] ૬ એસ.સી.સી. ૫૦, વિશિષ્ટ.

શ્રીમતી સૈલા બાલા દાસી વિ. શ્રીમતી નિર્મલા સુંદરી દાસી અને અન્ય, [૧૯૫૮ [એસસીઆર ૧૨.૮૭; જુગલકિશોર સરાફવ.મિસ. રો કોલોન કંપની લિ., [૧૯૫૫[/ **SCR** ૧૩૬૯ અને સરદાર ગોવિંદરાવ મહાડિક અને અન્ય વિ.દેવી સહાય અને અન્યો અન્ય, [૧૯૮૨[/ **SCC** ૨૩૭, સંદર્ભિત.

સિવિલ અપીલ ન્યાયક્ષેત્ર

દિવાની અપીલ ક્રમાંક ૪૦૦/૨૦૦૪

પંજાબ અને હરિયાણા હાઈકોર્ટના સી.આર. નં. ૩૪૦ આઈ ઓફ ૨૦૦ આઈ એચ. એસ. એન. મિશ્રા, મોહમ્મદના ૨૮.૨.૨૦૦૨ ના ચુકાદા અને આદેશથી.અપીલકર્તા માટે કાઝિમ શેર અને એન.એસ. બિષ્ટ.પ્રતિવાદીઓ માટે મનોજ સ્વરૂપ, ઉદય ગુપ્તા, સંજય ચૌધરી અને એસ. ચંદ્રશેખર.અદાલતનો ચુકાદો આના દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો

આર.સી. લાહોટી, જે. રજા મંજૂર.

સ્થાવર મિલકત સંબંધિત દીવાની દાવો પેન્ડિંગ હોય તે દરમિયાન, અહીં સામાવાળા નંબર ૪ એ સામાવાળાઓ (સામાવાળા નંબર ૨ અને ૩) પાસેથી દાવો મિલકત ખરીદી હતી.૩) ૨૪.૯.૧૯૯૫ની તારીખના નોંધાયેલા વેચાણના દસ્તાવેજ દ્વારા.સામાવાળા નંબર ૪, એવું લાગે છે કે, દાવો પેન્ડિંગ હોવાની જાણકારી નહોતી; તેના બદલે વેચાણના દસ્તાવેજમાં વેચાણકર્તાઓએ જણાવ્યું હતું કે મિલકત કોઈ પણ મુકદ્દમાનો વિષય નથી.૨૭.૧૧.૧૯૯૫ ના રોજ, પ્રતિવાદીઓ (પ્રતિવાદી નં. ૨ અને ૩).૩૦.૫.૧૯૯૮ના રોજ, સામાવાળા નંબર ૪ એ સીપીસીના ઓર્ડર ૯ નિયમ ૧૩ હેઠળ હુકમનામાને રદ કરવાની અરજી દાખલ કરી હતી અને સીપીસીના ઓર્ડર ૨૨ નિયમ ૧૦ હેઠળ રેકૉર્ડ પર લાવવા માટેઅરજી પણ કરી હતી.અરજી ભરવામાં થયેલા વિલંબને માફ કરવા માટે પણ અરજી કરવામાં સામાવાળા હતી કારણ કે પક્ષપક્ષી હુકમ ઉત્તરદાતા નંબર ૪ ના જ્ઞાનમાં નહોતું. ટ્રાયલ કોર્ટે અરજીને મંજૂરી

આપીને તેને ભરવામાં થયેલા વિલંબને માફ કર્યો છે અને કહ્યું છે કે સી.પી.સી.ના ઓર્ડર ૯ નિયમ ૧૩ના અર્થમાં હુકમનામાને બાજુ પર રાખવા માટે પૂરતું કારણ આપવામાં આવ્યું હતું. અપીલકર્તાએ હાઈકોર્ટમાં સિવિલ રિવિઝન પસંદ કર્યું હતું, જેને ફગાવી દેવામાં આવ્યું છે.

આ કોર્ટ સમક્ષ અપીલકર્તાના વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી એસ.એન. મિશ્રા દ્વારા એકમાત્ર દલીલ ઉઠાવવામાં આવી હતી અને જોરશોરથી આગ્રહ કરવામાં આવ્યો હતો, જે રીતે ટ્રાયલ કોર્ટ અને હાઈકોર્ટ સમક્ષ કરવામાં આવ્યું હતું, તે એ છે કે સીપીસીના ઓર્ડર ૯ નિયમ ૧૩ હેઠળ અરજી ફક્ત પ્રતિવાદી દ્વારા જ દાખલ કરી શકાય છે અને અન્ય કોઈ દ્વારા નહીં. સામાવાળા નંબર ૪ ટ્રાન્સફરી પેન્ડન્ટ લાઈટ છે અને સીપીસીના આર્દેશ ૨૨ નિયમ ૧૦ હેઠળ રેકૉર્ડ પર લાવવા માટે તાત્કાલિક પગલાં લેવામાં ન આવતાં, તે દાવોના પરિણામથી બંધાયેલો રહે છે. જે વેચાણકર્તાઓએ પક્ષપાતી હુકમ સામે કોઈ પડકાર ફેંકવાનું પસંદ નથી કર્યું, તેમની સામે પસાર કરાયેલા પ્રતિકૂળ હુકમના પરિણામો તેમણે ભોગવવા પડશે, એમ વિદ્વાન વકીલે જણાવ્યું હતું.

અમે અપીલકર્તાના વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી એસ.એન. મિશ્રા અને સામાવાળા નંબર ૪ના વિદ્વાન વકીલ શ્રી મનોજ સ્વરૂપને સાંભળ્યા છે. અમે સંતુષ્ટ છીએ કે અપીલમાં કોઈ યોગ્યતા નથી અને તેને રદ કરવામાં આવે તેવી શક્યતા છે.

'ઉટ લાઈટ પેન્ડન્ટ નિહિલ ઈનોવેટર' (મુકદ્દમા દરમિયાન કંઈ નવું રજૂ કરવું જોઈએ નહીં) ની મહાકાવ્યમાં વ્યક્ત કરાયેલ લિસ પેન્ડન્સના સિદ્ધાંતને મિલકત ટ્રાન્સફર એક્ટ ૧૮૮૨ ની

કલમ પર માં કાયદાકીય રીતે સમાવિષ્ટ કરવામાં આવ્યો છે.પ્રતિવાદી, મુકદ્દમાની કાર્યવાહી દરમિયાન મિલકતને અલગ કરીને, સફળ વાદીને હુકમના ફળથી વંચિત રાખવાનું સાહસ કરી શકતો નથી.ટ્રાન્સફરી પેન્ડન્ટ લાઇટને કાયદાની નજરમાં ચુકાદા-દેવાદારના હિતના પ્રતિનિધિ તરીકે ગણવામાં આવે છે અને ચુકાદા-દેવાદાર વિરુદ્ધ પસાર કરાયેલા હુકમનામાથી બંધાયેલું માનવામાં આવે છે, જો કે પ્રતિવાદીએ તેના વિરોધી અને તેના દ્વારા કરવામાં આવેલા ટ્રાન્સફરની કોર્ટને જાણ કરીને ટ્રાન્સફરીને રેકૉર્ડ પર લાવવાનું પસંદ કર્યું નથી, અને ટ્રાન્સફરીએ સીપીસીના ઓર્ડર ૨૨ નિયમ ૧૦ નો આશરો લઈને રેકૉર્ડ પર આવવાનું પસંદ કર્યું નથી. કોઈપણ દાવો પેન્ડન્ટ હોય તે દરમિયાન કોઈપણ હિતની સોંપણી, સર્જન અથવા હસ્તાંતરણના કિસ્સામાં, સીપીસીનો ઓર્ડર ૨૨ નિયમ ૧૦ દાવો સાંભળતી કોર્ટને તે વ્યક્તિને રેકૉર્ડ પર લાવવા માટે રજા આપવાનો વિવેકાધિકાર આપે છે જેના પર આવું હિત આવેલું છે અથવા હસ્તાંતરિત થવાનું છે.લિસ પેન્ડેન્સ ટ્રાન્સફરીને રેકૉર્ડ પર લાવવું એ અધિકાર તરીકે નહીં પરંતુ કોર્ટના વિવેકબુદ્ધિથી છે.જો કે રેકૉર્ડ પર લાવવામાં આવ્યો નથી, ટ્રાન્સફરી હુકમથી બંધાયેલો રહે છે.

આ વર્તમાન કેસમાં એક વિચિત્ર લક્ષણ છે.આ ટ્રાન્સફર દાવો પેન્ડિંગ હતો તે દરમિયાન થયું હતું, પરંતુ દાવોમાં પસાર કરાયેલ હુકમને પ્રતિવાદી દ્વારા રેકૉર્ડ પર નહીં પરંતુ એક એવી વ્યક્તિ દ્વારા રદ કરવાની માંગ કરવામાં આવી છે જે આવી ન હતી અથવા તાત્કાલિક રેકૉર્ડ પર લાવવામાં આવી ન હતી અને તેથી દેખીતી રીતે ત્રીજો પક્ષ હોવાનું જણાય છે.જો કે, જેમ આપણે ઉપર જણાવ્યું છે તેમ, તે વ્યક્તિ પ્રતિવાદીના હિતમાં પ્રતિનિધિ હશે.

આનો ઉકેલ દીવાની કાર્યરીતિ સંહિતા, ૧૯૦૮ની કલમ ૧૪૬માં છે.તે આપે છે –

"૧૪૬.પ્રતિનિધિઓ દ્વારા અથવા તેમની સામે કાર્યવાહી.–આ કોર્ટ દ્વારા અથવા હાલમાં અમલમાં હોય તેવા કોઈપણ કાયદા દ્વારા અન્યથા પ્રદાન કરવામાં આવે તે સિવાય, જ્યાં કોઈપણ કાર્યવાહી અથવા અરજી કોઈપણ વ્યક્તિ દ્વારા અથવા તેની સામે કરવામાં આવી હોય, તો કાર્યવાહી અથવા અરજી તેના હેઠળ દાવો કરનાર કોઈપણ વ્યક્તિ દ્વારા અથવા તેની સામે કરવામાં આવી શકે છે.

જોકે, પ્રતિવાદી પાસેથી લિસ પેન્ડેન્સ ટ્રાન્સફરી.દાવોમાં પક્ષ તરીકે ગોઠવાયેલ નથી, તે હજુ પણ પ્રતિવાદી હેઠળ દાવો કરનાર વ્યક્તિ છે.કાયદાના આ જ સિદ્ધાંતને સી.પી.સી.ના ઓર્ડર ૨૧ના નિયમ ૧૬ દ્વારા અલગ પરિપ્રેક્ષ્યમાં માન્યતા આપવામાં આવી છે, જે વાદી-ડિકી-ધારક દ્વારા કરવામાં આવેલા કાયદાની કામગીરી દ્વારા અથવા ઇન્ટર વિવા દ્વારા ટ્રાન્સફર અથવા સોંપણીની વાત કરે છે.હસ્તાંતરિત કરનાર જે કોર્ટે તેને પસાર કર્યો હોય તે હુકમનામાના અમલ માટે અરજી કરી શકે છે અને હુકમનામા એ જ રીતે અને એ જ શરતોને આધીન અમલ માટે ઉપલબ્ધ થશે, જેમ કે જો અરજી હુકમનામા ધારક દ્વારા કરવામાં આવી હોય.એ નોંધવું રસપ્રદ છે કે સી.પી.સી.ની કલમ ૧૪૬ જેવી જોગવાઈ અગાઉના કોડમાં જોવા મળતી ન હતી અને ૧૯૦૮ના સી.પી.સી.માં પ્રથમ વખત સામેલ કરવામાં આવી હતી.ઓર્ડર ૨૧ નિયમ ૧૬ માં પણ ૧.૨.૧૯૭૭ થી અમલમાં આવતા ૧૯૭૬ ના કાયદા નંબર ૧૦૪ દ્વારા કરવામાં આવેલા સુધારા દ્વારા એક સ્પષ્ટીકરણ દાખલ કરવામાં આવ્યું હતું, જેના દ્વારા

સીપીસીની કલમ ૧૪૬ ની કામગીરીને ઓર્ડર ૨૧ નિયમ ૧૬ સીપીસીથી સ્વતંત્ર રીતે પ્રવર્તવાની મંજૂરી આપવામાં આવી હતી.

પ્રતિવાદી વિરુદ્ધ પસાર થયેલ હુકમ પ્રતિવાદી-ચુકાદા-દેવાદારના ટ્રાન્સફરી અથવા સોંપણી વિરુદ્ધ અમલ માટે ઉપલબ્ધ છે અને આવા ટ્રાન્સફર અથવા સોંપણી હુકમ પસાર થયા પછી અથવા કોર્ટની સૂચના અથવા રજા વિના હુકમ પસાર થયા પહેલાં થઈ છે કે કેમ તેનાથી કોઈ ફરક પડતો નથી.

આ અદાલતની ચાર ન્યાયાધીશોની બેન્ચે શ્રીમતી સૈલા બાલા દાસી વિ. શ્રીમતી નિર્મલા સુંદરી દાસી અને અન્ય, [૧૯૫૮] એસ.સી.આર. ૧૨૮૭ માં જે કાયદો ઘડ્યો છે, તે અહીં નિર્ણય માટે ઉભા થયેલા મુદ્દાને ઉકેલવા માટે યોગ્ય છે.દાવો ચાલુ હોય તે દરમિયાન પ્રતિવાદી પાસેથી મિલકતની ટ્રાન્સફરીએ અપીલના તબક્કે પોતાને રેકૉર્ડ પર લાવવા માટે પ્રયાસ કર્યો હતો.હાઈકોર્ટે અરજીને ફગાવી દીધી કારણ કે તે માત્ર સીપીસીના આદેશ ૨૨ નિયમ ૧૦ના સંદર્ભ દ્વારા દબાવવામાં આવી હતી અને અરજદાર દ્વારા સ્વીકારવામાં આવ્યું હતું કે, જે વ્યક્તિએ ટ્રાન્સફર મેળવ્યું છે તે અપીલ પેન્ડિંગ હોવાથી, તે આદેશ ૨૨ નિયમ ૧૦ના અવકાશમાં આવતો નથી.આવા ટ્રાન્સફરી દ્વારા પસંદ કરાયેલી અપીલમાં આ કોર્ટે હાઈકોર્ટના એ મતને સમર્થન આપ્યું હતું કે અપીલ દાખલ કરતા પહેલા ટ્રાન્સફરીને સીપીસીના ઓર્ડર ૨૨ નિયમ ૧૦ના સંદર્ભમાં રેકૉર્ડ પર લાવી શકાય નહીં. જો કે, કોર્ટે ઠરાવ્યું હતું કે અપીલ એ કલમ ૧૪૬ના હેતુ માટેની કાર્યવાહી છે અને વધુમાં "ક્લેઈમિંગ અન્ડર" અભિવ્યક્તિ ઓર્ડર ૨૨ નિયમ ૧૦માં ઉદ્દેખિત હસ્તાંતરણ અને સોંપણીના કેસોનો સમાવેશ

કરવા માટે પૂરતી વ્યાપક છે.જે કોઈ પણ વ્યક્તિ હકદાર હોય, પરંતુ જેની સામે પેઝિંગ મુકદ્દમા અથવા કાર્યવાહીમાં ઓર્ડર રૂ નિયમ ૧૦ હેઠળ રેકૉર્ડ પર લાવવામાં આવ્યો નથી, તે વ્યક્તિ તેમાં પસાર કરાયેલા હુકમનામા અથવા આદેશ સામે અપીલ દાખલ કરવા માટે હકદાર હશે, જો તેના સોંપણીદાર આવી અપીલ દાખલ કરી શક્યા હોય, કારણ કે કોડમાં તેની સામે કોઈ પ્રતિબંધ નથી.એક વ્યક્તિ કે જેણે દાવો ચાલુ હોય તે દરમિયાન દાવો મિલકતમાં હિત પ્રાપ્ત કર્યું હોય અને અપીલના તબક્કે રેકૉર્ડ પર લાવવા માંગે છે, તે સીપીસીની કલમ ૧૪૬ના સંદર્ભમાં આમ કરી શકે છે, જે જોગવાઈ લાભદાયી જોગવાઈ હોવાથી ઉદારતાથી અને ન્યાયને આગળ વધારવા માટે અર્થઘટન કરવું જોઈએ, નહીં કે મર્યાદિત અથવા તકનીકી અર્થમાં.તેમના લોર્ડશિપ્સે જણાવ્યું હતું કે ખરીદનાર પેન્ડન્ટ લાઈટ હોવાથી, વ્યક્તિ હુકમના અમલમાં સફળ પક્ષ દ્વારા લેવામાં આવેલી કાર્યવાહીથી બંધાયેલો રહેશે અને ન્યાયની જરૂરિયાત છે કે આવા ખરીદનારને તેના અધિકારોનું રક્ષણ કરવાની તક આપવામાં આવે.

સ્મો. સદા બાલા દાસી કેસ (ઉપર) માં જુગલકિશોર સરાફ વિ. માં આ અદાલતનો અગાઉનો નિર્ણય.મિસ. રો કોટન કંપની લિ., [૧૯૫૫] એલ એસસીઆર ૧૩૬૯ને અનુસરવામાં આવ્યું હતું.આ એક એવો કેસ હતો કે જેમાં પ્રતિવાદી પાસેથી દેવાની વસૂલાત માટેના મુકદ્દમાની કાર્યવાહી દરમિયાન તે મુકદ્દમામાં વાદીએ તમામ બુક અને અન્ય દેવાં ત્રીજી વ્યક્તિને ટ્રાન્સફર કરી દીધા હતા.આ અદાલતે ઠરાવ્યું હતું કે ટ્રાન્સફર કરનારની સ્થિતિ ટ્રાન્સફરીની સામે તેના માટે બેનામીદાર કરતાં વધુ કંઈ નથી અને જ્યારે તે દેવાની વસૂલાત માટે હુકમ પસાર કરવામાં આવે છે, ત્યારે તે પછીનો વ્યક્તિ હુકમના વાસ્તવિક માલિક છે.જ્યારે ટ્રાન્સફરી તેના પસાર થતાં જ હુકમનામાનો માલિક બની જાય છે, ત્યારે તેણે આવું

કરવું જ જોઈએ.આ હુકમનામાના સંબંધમાં, ટ્રાન્સફર હેઠળ દાવો કરનાર વ્યક્તિ તરીકે પણ ગણવામાં આવે છે.ટ્રાન્સફરી કલમ ૧૪૬ હેઠળ અમલ માટે અરજી કરવા માટે હકદાર છે જે મૂળ હુકમનામું ધારક કરી શકે છે.

અમલ કરતી અદાલત સરળ સમાન સિદ્ધાંત પર પોતાનું મન લાગુ કરી શકે છે, જે કલમ ૧૪૬ હેઠળ હસ્તગત કરાયેલા હુકમનામામાં લાભદાયી હિતને સ્થાનાંતરિત કરવા માટે કાર્ય કરે છે.જે દેવાના વાદી તરફથી સોંપાયેલું હતું, જે દાવોનો સંપૂર્ણ વિષય હતો, તે ટ્રાન્સફરી ઓર્ડર ૨૨ નિયમ ૧૦ હેઠળ રેકૉર્ડ પર લાવવા માટે હકદાર હતો અને તેથી, CPC ની કલમ ૪૭ ના અર્થમાં વાદીના પ્રતિનિધિ તરીકે પણ ગણવામાં આવવો જોઈએ.

સરદાર ગોવિંદરાવ મહાડિક અને અન્ય વિ. માં.દેવી સહાય અને અન્યો અન્ય, [૧૯૮૨] ૧ એસસીસી ૨૩૭, આમાં એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે સીપીસીના ઓર્ડર ૨૨ નિયમ ૧૦ હેઠળ ન આવતી અરજી સીપીસીની કલમ ૧૪૬ નો આશરો લઈને જાળવી શકાય છે.

અપીલકર્તા એ વાતનો વિવાદ કરી શકે નહીં કે સામાવાળા નં. ૨ અને અન્યો ૩ વિરુદ્ધ પસાર કરાયેલ હુકમનામું સામાવાળા નં. ૪ વિરુદ્ધ પણ અમલમાં મૂકી શકાય છે, કારણ કે તે લિસ પેન્ડેન્સ ટ્રાન્સફરી છે, જો કે તેને પક્ષકાર તરીકે દાવો માંડવામાં આવ્યો નથી.આવી વ્યક્તિ પીડિત વ્યક્તિ હોવાને કારણે અપીલને પસંદ કરી શકે છે.દેખીતી રીતે જે વ્યક્તિ હુકમના અમલ માટે જવાબદાર છે, અથવા હુકમ સામે અપીલ કરી શકે છે, જો કે તે દાવો અથવા હુકમના પક્ષકાર નથી, તેમ છતાં તે વ્યક્તિ સામે પસાર થયેલા એકતરફી હુકમને રદ કરવા

માટે અરજી કરવા માટે લોકસ સ્ટેન્ડી ધરાવે છે, જેની જગ્યાએ તેણે પ્રવેશ કર્યો છે. સીપીસીના ઓર્ડર ૯ ના નિયમ ૧૩ માં વપરાયેલ અભિવ્યક્તિમાં કે 'કોઈ પણ કિસ્સામાં જેમાં પ્રતિવાદી વિરુદ્ધ એકતરફી હુકમ પસાર કરવામાં આવે છે, તે તેને બાજુ પર રાખવા માટે આદેશ માટે અરજી કરી શકે છે' શબ્દ 'તે' નો અર્થ એટલો કઠોરતાથી અને એટલો મર્યાદિત રીતે કરી શકાતો નથી કે જે વ્યક્તિએ પ્રતિવાદીના પ્રવેશ કર્યો છે, તેને ખાસ કરીને સીપીસીની કલમ ૧૪૬ ની હાજરીમાં, એકતરફી હુકમને બાજુ પર રાખવા માટે અરજી કરવાથી બાકાત રાખવામાં આવે.

સંજોગોવશાત્ આપણે જોઈ શકીએ છીએ કે સુરજીત સિંહ અને અન્યો અન્ય વિ. હરબંસ સિંહ અને અન્યો અન્ય, [૧૯૯૫] ૬ સેક ૫૦, આ કોર્ટ દ્વારા પેન્ડન્ટ્સને રેકૉર્ડ પર લાવવાનો ઇનકાર કરવામાં આવ્યો હતો કારણ કે તેઓએ પ્રારંભિક હુકમના પસાર થયા પછી દાવો મિલકત ખરીદી હતી અને અન્યો કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા પ્રતિબંધિત આદેશની સ્પષ્ટ અવગણનામાં કોઈપણ વિદેશીકરણ/સોંપણીને અટકાવી હતી. આ કેસમાં સીપીસીના ઓર્ડર ૨૨ નિયમ ૧૦ હેઠળ રજા ન આપવા માટે વિવેકબુદ્ધિનો ઉપયોગ કરવાનો કેસ હતો, કેસની પરિસ્થિતિમાં, જેમ કે આ કોર્ટના અભિપ્રાયમાં, અન્યાયી રીતે સામેલ થવાની મંજૂરી આપવી અને વિદેશીકરણ/સોંપણીને માન્યતા આપવી એ ન્યાયના હેતુઓ અને પ્રચલિત જાહેર નીતિને હરાવવા સમાન હશે. તે કેસ સ્પષ્ટ રીતે અલગ પડે છે.

અમે માનીએ છીએ કે *લિસ પેન્ડેન્સ ટ્રાન્સફરી*, જોકે સીપીસીના ઓર્ડર ૨૨ નિયમ ૧૦ હેઠળ રેકૉર્ડ પર લાવવામાં આવ્યો નથી, તે તેના ટ્રાન્સફર- મુકદ્દમામાં પ્રતિવાદી વિરુદ્ધ પસાર કરાયેલ હુકમને રદ કરવા માટે ઓર્ડર ૯ નિયમ ૧૩ હેઠળ અરજી કરવા માટે હકદાર છે.

સી.પી.સી.ના આદેશ ૯ નિયમ ૧૩ના અર્થમાં હુકમને બાજુ પર રાખવા અને મર્યાદા અધિનિયમની કલમ ૫ હેઠળ વિલંબને માફ કરવા માટે પૂરતા કારણની ઉપલબ્ધતા અંગે, સામાવાળા નંબર ૪ની તરફેણમાં શોધ એ સંપૂર્ણપણે હકીકત છે અને સારી રીતે તર્કબદ્ધ છે.

સી.પી.સી.ના આદેશ ૯ નિયમ ૧૩ હેઠળ અરજી જાળવી રાખવા માટે સામાવાળા નંબર ૪ ના લોકસ સ્ટેન્ડી સામેનો હુમલો નિષ્ફળ જાય છે અને તેથી અપીલ પણ નિષ્ફળ જાય છે.ખર્ચ અંગે કોઈ આદેશ વિના અપીલને ફગાવી દેવામાં આવી છે.

અપીલ ફગાવી દેવામાં આવે છે.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.